

NÉPÜNK

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL:
Oradea, Piața M. Viteazul
(Nagypiac tér) 11/a
Telefon: 670.

ZSIDÓ HETILAP

Főszerkesztő
WASSERSTROM SÁNDOR

Felelős szerkesztő
LEITNER ZOLTÁN

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Belföldön Egész évre 250 lei, félévre
130 lei, negyedévre 65 lei. Külföldön
2 dollár, Kc. 75, P. 12, S. 19, Din. 120.

Scrisoare deschisă

D-lui Const. Teianu Secretar General candidat de Deputat
Nyilt levél Teianu pénzügyi államtitkár képviselőjelölt urhoz

Domnule Secretar General

Ziarul nostru întotdeauna a fost ecoul suferințelor evreilor și va fi și în viitor. Pe noi ne dor toate mișcările anti-semite și nu putem decât să salutăm cu bucurie guvernul, pentru hotărârea luată în fine, de a reprimă cu mâna tare activitatea gărzilor, cari compromit prestigiul și viitorul țării.

Dar bucuria noastră este umbrită de tristețe. Pentru că de atâtea desiluzii am avut parte în această privință, încât nu putem crede decât operelor realizate. Domnia Voastră ați candidat pentru mandatul de deputat al Bihorului. Credem că aveți nevoie și de voturile evreilor. Noi evreii sprijinim cu bucurie exponenții guvernului, deoarece partidul național-tărănesc și Blocul Electoral evreesc au încheiat pact la venirea la guvern a partidului Dv. De atunci am suferit, multe desiluzii, pe cari în parte le atribuim guvernului, pe de altă parte crizei care bântuie în toată Europa și care în mod firesc nu se poate opri la granițele României.

Domnule Secretar General!

Noi evreii din Oradea și Bihor suferim foarte mult din cauza stării actuale. Simțim în fiecare zi potopul economic, care distruge și usucă tot, și amenință să aducă dezastrul vieții noastre economice. Și dacă întreagă țară geme sub situația gravă, județul Bihor de o mie de ori este mai apăsător. Populația Oradei a sângerat deja sub impozitele insuportabile, abia sunt întreprinderi care să nu fie în pragul falimentului. Noul an economic, la începutul căruia ne aflăm, oferă o perspectivă foarte întunecată populației din Oradea și Bihor

Domnule Secretar General!

Ne adresăm Domniei Voastre candidatul Oradei și Bihorului. Veniți aci și convingeți-vă personal de situația disperată, în care ne sbatem noi locuitorii dela granița țării. Insuflați încredere în inimile noastre desnădăjduite și prin puterea ce o aveți în mână, dați-ne posibilitate ca să putem lucra din nou. Așteptăm ajutorul D-V. ca și călătorul setos în pustie. Dați-ne posibilitatea ca să dăm de lucru șomerilor noștri, pentru ca industriașii și comercianții noștri să nu se zdrobească sub sarcinile publice.

Dispuneți să se refacă șoselele județului nostru, pe cari comunicația e cu ne-

Allamtitkár Ur!

Lapunk mindenkor a zsidó szenvedések szócsöve volt és az is akar maradni. Nekünk minden zsidóellenes megmozdulás fáj és csak örömmel tudjuk üdvözölni a kormányt, hogy végre erélyes kézzel igyekszik lehetetlenné tenni az ország presztizsét és jövőjét tönkresilányító gárdák működését.

De örömmünkbe, öröm is vegyül. Mert annyi csalódás ért már bennünket e részről, hogy csak a befejezett egésznek tudnánk valóban hinni. Most államtitkár ur Biharban képviselőjelöltnek lép föl. Ugy gondoljuk, a zsidó szavazók voksaira is számítani akar. Mi zsidók szeretjük támogatni a kormány exponenseit, hiszen a nemzeti parasztpárt és a Zsidó Választási Blokk a nemzeti parasztpárti kormány uralomrajutásakor paktumot is kötött. Azóta sok csalódás ért bennünket, melyet részben a kormánynak tulajdonítunk, másrészt a mindinkább súlyosbodó európai gazdasági válságnak tulajdonítjuk, mely természetesen nem állhat meg Románia határainál.

Allamtitkár Ur! Mi Bihar megye és Oradea zsidósága, nagyon sokat szenvedünk a mai helyzet folytán. Naponta érezzük azt a mindent elsőpró, mindent kiszikkasztó gazdasági számunot, mely teljes megsemmisüléssel fenyegeti gazdasági életünket. S ha az egész ország nyúgi a súlyos helyzetet, Bihar megye ezerszeresen jobban sújtott. Oradea lakossága a kibíratatlan adók alatt

elvért már, alig van vállalkozás, mely ne a tönk szélén állana. A most következő gazdasági év nagyon sötét horizontot fest Bihar megye népének és városunk lakosságának.

Allamtitkár Ur! Önhöz fordulunk ezuttal, mint Bihar megye és Oradea jelöltjéhez, Jöjjön el és győződjék meg személyesen arról a rettentő helyzetről, melyben mi itt az ország határszélén élünk. Öntsön hitet a csüggedőkbe és adjon kezében levő hatalmánál fogva lehetőséget, hogy mi újra dolgozhassunk. Mint pusztában szomjuhozó vándor várjuk az Ön segítségét. Adjon lehetőséget, hogy munkanélkülieink újból dolgozhassanak, adjon lehetőséget, hogy kereskedőink, iparosaink ne roskadjanak össze a súlyos közterhek alatt. Hozassa rendbe legsürgősebben megyénk utait, melyeken a közlekedés már csaknem lehetetlen. Termeltesse ki a parlagon heverő erdőket, engedje építeni városunkat, építesse az állammal középületeket, ne szorítsa felfelé az adósrófat, hanem inkább mérsékelje, ha nem akarja, hogy ez a szerencsétlen megye teljesen összeroskadjon.

Allamtitkár Ur! Ne igérjen semmit, hanem cselekedjék, mert ezt kívánja az állam érdeke, ezt követeli Bihar megye félmilliónyi lakossága, ezt követeli az állam-rezon. Adjon, segítsen — de mindjárt, s mi akkor nyugodt lélekkel mennénk az urnák elé, mert hinnénk abban, hogy Ön valóban képviselni fogja a parlamentben ennek a városnak és megyének egész lakosságát. Akkor bizna Önben az itt lakó nagyszámú zsidóság is, politikai felfogásra való különbözőség nélkül.

A „Népünk” szerkesztősége

A népszámlálás eredménye Nagyváradon

Kiszivárgott hírek szerint, melynek megbízhatóságához kétség nem fér, a várad-i zsidóság nagyrésze zsidónak vallotta magát a legutóbbi népszámláláson.

Városrészek szerint a Katonaváros és Csillagváros zsidósága teljes 100 százalé-

ban zsidó nemzetiségűnek, az Ujváros 90 százalékban és csak az Olaszi városrészben kb. 70 százaléka vallotta magát zsidónak.

Kétségtelen tehát, hogy úgy mint Cluj városának zsidósága, Nagyvárad zsidói is valóban zsidóknak vallották magukat.

putință. Dispuneți exploatarea pădurilor, dispuneți reconstruirea orașului nostru, dispuneți construirea clădirilor publice. Nu mai strângeți șurubul impozitelor, ci mai bine slăbiți-l, dacă nu voiți ca acest județ să se ruineze complect.

Domnule Secretar General!

Nu promiteți nimic, ci arătați-ne fapte, pentru că așa dictează interesul statului, o

cere populația de o jumătate de milion a acestui județ, o pretinde rezonul de stat. Dați-ne, ajutați-ne, dar imediat și noi atunci mergem cu sufletul liniștit în fața urmelor, pentru că am crede că D-V. de fapt reprezentați acest județ în parlament. Atunci ar avea încredere în D-V. și marele număr de evrei, fără deosebire de credință politică.

Redacțiunea „Népünk”

A szlovákiai zsidóság tiltakozik a Magyar Zsidó Unió ellen

Legutóbbi számunkban dr. Mayer Ebner szenátor tollából vezércikket közöltünk a Magyar Zsidó Unió akciójáról. Az Uzhorodon megjelenő „Zsidó Néplap” közli a következőket, a Magyar Zsidó Unió manifesztációval kapcsolatban.

Mi csehszlovákia zsidósága azt feleljük, hogy tiltakozunk a magyarországi zsidó unió tiltakozása s általában minden hasonló beleavatkozás ellen!

Tiltakozunk pedig azért, mert valótlan az, mintha az itteni népszámlálások alkalmával a zsidók rovására és kárára bármilyen jogtalanságot elkövettek volna, vagy pedig a hatóságok bárkit is terrorizálni igyekeztek volna. Ennek ép az ellenkezője igaz! Csehszlovákia öntudatos zsidósága igen hálás a csehszlovák kormányának, hogy alkalmat és módot adott a zsidóságnak, hogy becsületesen és szabadon zsidó nemzetiségűnek vallja magát. Holott ugyanazon a jogon, melynek alapján a magyarok azt kívánják, hogy a zsidók magyaroknak, a csehek is kívánhatták volna, hogy most már cseheknek vallják magukat. A csehszlovák kormány azonban nem kívánt lelkiismereti kényszert gyakorolni a zsidó nemzetiségre és így mi ezért csak hálásak vagyunk.

Tiltakozunk e hivatalos prokátorság ellen, mert ha a csehszlovákiai zsidóságot, bántalom, vagy sérelem éri, úgy mi elég erősek és merészek vagyunk felemelni szavunkat. Tehetjük ezt pedig anélkül, hogy félnünk kellene terrortól, vagy más megtorlástól.

Avagy ez a megnevezett Zsidó Unió megkérdézt-e egyetlen komolyabb zsidó intézményt, vagy itteni szervezetet és informálódott-e talán hivatalos zsidó körökben az állítólagos sérelmek ügyében? Egészen biztosan állíthatjuk, hogy nem.

És csodálatos az is, hogy mi, akik itt élünk, semmit sem tudunk arról, a magyar unió által említett „ünnepies tiltakozásról” amit az itt élő zsidó lakosság különböző szervezetei és vezető férfiai ajkairól, vagy tolláról elhangzott volna. Ezt illetőleg is, épen az ellenkezője igaz.

Az itteni zsidóság hivatalos és hivatalos szervei: A Zsidópárt, a Cionista Szervezet, a hitközségek központjai, a hitközségek, a rengeteg zsidó kultur, sport és szociális egyletek mind, mind zsidó nemzetiségi hitvallást tettek és a csehszlovák népszámlálási törvényben, a zsidóságnak magasabb etikai elismerését és értékelését látja.

Akad ugyan egy két zsidó fiskális, akik „ünnepiesen tiltakoztak” és a magyar aetációnak falaztak, ezek azonban semmilyen szervezetet nem képviselnek, a zsidóság velük közösséget nem vállal, izolálva állnak ők a csehszlovákiai zsidóság tengerében és legfeljebb csak otthon, családjuk körében „vezető férfiak”.

Ami pedig azokat a bizonyos falragaszokat illeti, azokra vonatkozólag egészen más verziók uralkodnak itten. Ugyanis az a vélemény, hogy ezeket a falragaszokat a

magyar propaganda produkálta, hogy a jóizlésű zsidóságot megtévezzék. Itt-ott sikerült is ez a taktika, akadtak zsidók, akik a plakát hangjától felháborodva „juszt” is magyaroknak vallották magukat, a nagy zsidó tömegek azonban akik velünk együtt undorral olvasták a kérdéses és egy nemlétező párt által szignált plakátokat, ennek ellenére is, de nem a plakát által befolyásolva, — örömmel ragadták meg az alkalmat, hogy zsidó nemzetiségük mellett hitvallást tegyenek.

Mindezek alapján, csak azt ajánlhatjuk a magyar Zsidó Uniónak, *seperjenek csak a saját portájukon, van ott elég seperi való. És inkább lássák, hogy megszűnjön a numerusz-klauzusz, másodrendű polgári mivoltuk, gazdasági elnyomatások és erkölcsi jogfosztottságuk.*

Mert, ha igaz volna mindaz, amit elhíresztelnek, vagy más sérelemes ügyben, hálások volnának amiért gondolnak reánk s törődnek sorsunkkal (nem úgy mint ők, akik annak idején a legeggyűbbs módon tiltakoztak a külföldi zsidóság beleavatkozása ellen!) Minthogy azonban az egészről egy szó sem igaz, azt üzenjük a magyar Zsidó Uniónak, hogy elég volt a hajrá- és éljenhazafiasságból a külföldi zsidóság bőrére! Ha nagyobb hazafiaknak akarnak látszani Gömbösnél, ám alázkodjanak meg és kövessék el a legostobább erkölcsi harrakirt is, de minket hagyjanak nyugton és a mi rovásunkra ne hazafiaskodjanak!

Fenti cikkhez semmi hozzátenni valónk nincs, beszél az önmagáért.

A hitközségek gazdasági szervezete megkezdi működését.

Mult év november 17-én tartották meg az orth. hitközségek Nagyváradon konferenciájukat, amely kimondta, hogy szükségesnek látja az összes erdélyi orth. hitközségek gazdasági és politikai összefogását. Annak idején részletesen közöltük a hitközségek ezen állásfoglalását és azon rezolúciót, hogy a központi iroda intervenciója folytán igyekezni fognak a dési országos kongresszuson módot találni arra, hogy ez a gazdasági egyesület az orth. központi iroda egyik intézményeként jöjjön létre. Amennyiben azonban e határozat a dési kongresszuson el nem fogadtatnék, — mondta ki a nagyváradai konferencia — úgy a hitközségek említett egyesülete automatice megkezdi működését.

Mint értesülünk, tekintettel arra, hogy a dési orth. kongresszuson a nagyváradai határozat nem ment keresztül, így a hitközségek gazdasági egyesülete automatikusan megkezdi működését

Csak
KOVÁCS
Testvéreknél Sas-Passage

1 méter
prima lepedővászon 75 L
150 cm. széles

minden divatcikkkel hasonló potom
árban árusítunk.

„Közérdek” könyvecskére is!

Ingyen harisnya

LÉITNERNÉL a

„Hófehérke” harisnyaházban

Sas palota Piața Unirei 4.

12 készpénzért vásárolt cikk összértékének $\frac{1}{12}$ rész arányában

Ugyanott **BIZALOM** könyvecskére is vásárolhat.

Szombaton csak este nyitva.

A legszebb Zománoférvű gallérokat

tisztítja a

KLEIN Gőzmosóda

Szent Iános ucca. 4.

— Az oradeai orthodox izraelita hitközség mikve-ügyi bizottsága közli: hogy a hitközség rituális fürdőjének a renoválása be lett fejezve és a használatnak átadva. A renoválás folytán a legkényesebb igény és a higiénia minden követelménye ki lett elégítve. A szépen és komfortosan berendezett rituális női fürdő a látogató közönségnek legnagyobb elismerését érdemelte ki.

— Oneg Sabbath. Az oradeai Ceire Mizráchi Oneg Sabat előadása, péntek este 8 órakor lesz megtartva. Előadó Weisz Dávid tanár. Szombaton délután 3 órakor Juszt Móse talmudelőadást tart.

A Ceiré Mizráchi kulturbizottsága

— Oneg Sabat Szatmáron. Folyó hó 16-án péntek este 8 órakor Dr. Borgida József tartja előadását a Zsidó Nemzeti Szövetség helyiségében. Vendégeket szívesen lát a Vezetőség.

— Felhívás a Ceire Mizrachik konferencián részt vett delegátusokhoz. A konferencia alkalmával történt fényképfelvétel ügyében van szerencsénk értesíteni az érdekelteket, hogy a csoportképek a m. sziget Mizrachik szervezetnél (Str. Bogdan Voda 22) kaphatók, 10 lej és portó ellenében. A vezetősek.

Csak
KOVÁCS

Testvéreknél Sas-Passage

1 méter selyem
crepe de chine 175 Lei

minden létező színben.

Minden divatcikkkel hasonló potom
árban árusítunk.

„Közérdek” könyvecskére is!

Ingyen

szerelem

belső antennáját, ha

rádió gépeket

nálam vásárol!

Előnyös részletfizetés!

Nagy engedmény December és Januárban

RAJZ ANTAL

Str. Alexandri Teleki-u. 2. TELEFON 512.

Restaurant STERN

TIMIȘOARA Józsefváros,

Str. Vacarescu 34 (Bém-ucca)

Ami kimaradt a Fehérkönyvből

„Menj és tanulj meg mit akart az áramita Fehér (Láván Háarami) a Te atyádtól, mert hiszen Pharáó csak az újszülött fiúk ellen rendelkezett, de a Fehér mindent ki akart irtani”. (Hagada)

Az angol parlament szenzációs megállapítást tett: A Fehér könyv nem legális gyermek, mert apja ismeretlen. Az anyaságot nem lehet letagadni így az anyát ismerjük, az a gyarmatügyi miniszterium, de a kedves papa az elkámforgott. Passfield ur nem vállalja az apaságot és J. H. Simpson ur meg épen nem. A kormány az meg egyenest oly ártatlan, mint egy tízennégy éves bakfis. Mit tudták ők szegények, hogy mit rejt a Westminster sűrű köd és hogy mily világbotrányt készítenek el a „gyarmatügyiek”.

Nem hálás szerep az ilyen kétes ügyeknél a leplet emelgetni, de annyi a Fehér könyv és a Simpson jelentés hasonlatosságából megállapítható, hogy Simpson ur ludas a dologban. Minden esetre óvatosak voltak és hogy a hasonlatosság ne legyen épen feltűnő, kifejezték egy pár apróságot, egy pár elismerő szót a Fehérkönyvből, amit Simpson jelentésében a zsidókra pazarolt. És épen erről a néhány „apróságról” esne most szó.

A Simpson jelentés 78. oldalán szó szerint a következő megjegyzés olvasható: „Van egy zsidó falu Jeruzsálem mellett Mozzah a neve. Itt egy Broza nevű zsidó paraszt terméketlenül tetsző sziklás helyen gyümölcsöst ültetett. A fák és a venyigék gyökeret vertek és előbb pusztá hely szép kertté változott, amely tulajdonosának tekintélyes jövedelmet biztosít. Ezen eredmény annál is inkább dicséretre méltó, mivel az ültetvényes tulajdonosa sem zsidó alapokból, sem máshonnan támogatást nem nyert, hanem saját erejéből teremtette vagyonaát. A fejlődés ugyanezen példája látható Kirjath-Anávimban is, ahol a cionista szervezet által ültetett kert hasonló a mozzahhoz. A fák nem öntöztettek és gyönyörűen sikerültek. Hasonló példát találni Beth-Hakeremben Jeruzsálem mellett, egy teljesen sziklás terméketlen, reménytelen helyen telve a hegy bordája kertekkel, mindenféle gyümölcseivel”.

Ez nem én irtam, hanem Sir John H. Simpson, akinek szaktudása előtt az egész angol parlament meghajolt. De én folytathatom. Ezt a Broza nevű zsidó parasztot 1929 augusztusában arab hordák kiverték házából, elhajtották teheneit, marháját, életére törtek és pillanatok alatt tönkretették azt, amit évek hosszú során alkotott és félre rakott. Ennek a Broza nevű zsidó

parasztnak életét akarták venni, akkor midőn falubelieinek segítségére sietett.

Itt van két apró jelentés egymás mellett a Sir John Hope Simpsoné és az enyém. Mit volna le ebből a két tényből minden logikusan gondolkodó, minden részlethajlástól mentes agy. Nem azt, hogy azt a fajtát, amely a sziklából kertet tud varázsolni támogatni, segíteni, importálni kellene és a széinek eresztetni azt a vad hordát, amely ezt a véres verejtékkel megteremtett kulturát pillanatok alatt szétrombolja? De a Fehér Könyv egy már előre meghatározott konklúzióra akart jutni és így a Simpson jelentés 78. oldala kimaradt.

Baj van kérem a zsidó alapok és héber munkásszervezet körül mondja a Simpson jelentés és utána a Fehér könyv; A zsidók zsidó földeken nem hajlandók arab munkást foglalkoztatni. Igen ez nagy baj és az angol kormány nem támogathat olyan politikát, amely ezen elvet követi.

Tisztelt Uram! House of commons, London, Withchapel, Manchester nemes képviselői, hát miért ne volna szabad nekünk azt megtenni Palesztinában, amit Önök megtehettek Délafrikában. Miért zárták ki a négert a kulit, a jupánt és a föld többi nem fehéreképű páriáit, ha nem azért, hogy az ir paraszt életnivóját le ne rontsa. Miért nem várták meg az urak türelmesen, amíg a fekete el nem éri az angol munkás életstandardját, miért erőszakoskodtak. Miért fizetnek Délafrikában egy fekete gépésznek hat fontot havonta, egy angolnak pedig 15 fontot. Vagy, hogy Palesztinára térjek vissza, miért kap egy arab, vagy zsidó rendőr 6 fontot, ugyanakkor midőn a brit tizenkettővel fizetik. Ezt a politikát miért támogatják? Ugye hát mégse épen a szent igazság nevében tiltakoznak Önök a palesztinai zsidók jogos önvédelme ellen!

Vagy még egyet uraim! 1922-ben 84 ezer zsidó volt Palesztinában és 590 ezer arab, ma van 690 ezer arab és 162 ezer zsidó. Bevándorolt tehát ebben a nyolc esztendőben 78 ezer zsidó és 100 ezer arab. És erre Önök megállapították, hogy túl erős a zsidó bevándorlás, gyorsan be kell

szüntetni. Igen uraim elismerem, be kell szüntetni a bevándorlást, de miért épen a zsidókat? És tisztelt bevándorlási hivatal, ha nem vagyok kíváncsi, hol jött be ez a 100 ezer ember? Ezeknek mind rendben van a szénája, egy se szökött be, egy se turista? Ugye erre nem akad válasz, mert ezt Önök se tudják. Önök csak azt látják, hogy sok a munkanélküli és sok a Földnélküli János. És csodálkoznak szörnyen, hogy ezek a zsidók, kik maguk is kínlódnak és nélkülöznek, nem hajlandók a drágán gyűjtött zsidó fillért choráni megabeszínai arabokra pazarolni. És, hogy aggodnának az esetleg beállható következményekért, félnek az újabb vérengzésektől. Igen uraim elismerem, be kell szüntetni a bevándorlást, de nem a tenger, hanem a Jordán és a Nilus felől és aláírom uraim, meg kell vizsgálni mindenkinek az ügyeit, hogy milyen módon került az országba, de elsősorban a 100 ezer arab ügyét.

De minek adjak én tanácsot Önöknek, akik már századok óta kormányozzák Indiát, hiszen nem olyan buták Önök, ahogyan a Fehérkönyvön keresztül kinéznek. Hiába adok én Önöknek tanácsot, hiszen ugysem állhatom utját ennek a szerelmes angol-arab ölekezésnek. Mert Önöknek most barát kell, ha nem is épen a palesztinai muzulmán, akire látszólag ezt a sok kegyet pazarolják, úgy az indiai muzulmán. Igen, mert a szemtelenek már kezdtek barátkozni a hindukkal és csaknem egy pohárba keverték a mérget Önök ellen. És erre Önök a régi jó brit recept szerint egymásnak kergették őket amíg összevesztek és most ölelik mindenütt a muzulmánt, ahol találják. Tudjuk uraink, tudjuk!

De egy dolog vigasztal engem, egy apró mondat, amit ép az Önök parlamentjében mondott az egyik felszólaló „Anglia nem csinált hasonló baklövést Amerika elvesztése óta”. Igen uraim ez is történelmi baklövés lesz, mert most meg a mi bőrünkön szeretnék magukhoz láncolni továbbra is Indiát, de a terv dugába fog dőlni. Mert a kedves cousinok hamar rá fognak jönni, hogy John Bull az ő karjaikból másfelé kacsint és a sok figyelmesség nem épen nekik szól és akkor kibontakoznak majd a szorító ölelésből, hogy nálunk, ha nem is oly édeskés, de igaz barátsággra leljenek.

Berkes Dávid

Előbb vagy utóbb mindenki

meggyőződik arról, hogy

**illatszereket legmegbízhatóbban és legolcsóbban
Gyarmati illatszertárban vásárolhat**

Jeruzsálem

Irta: SALOM ASCH

Fordította: LEITNER ZOLTÁN

Salom Aschnak, a világhírű zsidó írónak „Őseink országában” című palesztinai útleírásából való ez az emlékezés. Még a békeévekben járt ott Salom Asch s impresszióit a háborúelőtti, török uralom alatti Jeruzsálemben szerezte.

Most jelenik meg első ízben magyar nyelven, miután 13 éve feküdt fordítása íróasztalom fiókjában. A visszaemlékezések többi Palesztinára vonatkozó gyönyörű részletei, annak idején a *Múlt és Jövőben* jelentek meg.

A fordító.

Jeruzsálemben történt Sebnoth ünnepeinek előnapján, péntek reggel. Felébredtem. A nap nem hagyott szobámban egy árnyékos sarkot sem. Vártam a kürtjelekre, melyek hirdetik, hogy Bethlehemből az ünnepi zárandokok új gyümölcseikkel megérkeztek, a legutolsó pihenő helyre. A papek, a leviták és Jeruzsálem város nagyjai már kimentek a menet elébe, hogy bekísérjék

őket a városba. A kézművesek is készen állanak már házaik előtt, hogy a mindenfelől jövőköt üdvözöljék és meghívják őket magukhoz. Már megcsillan néha az ökr megaranyozott szarva, mely a menet előtt megy. És az előkelők fején, arany és ezüst kosarak, melyekben természetik elsejét hozták. És utánuk porfelhőbe burkolózó zárandokok tömege, kik Bethlehemből vonulnak befelé. Most már nekem is fel kell kelnem és kimennem... Hirtelen hangok ütök meg fülem, mely a másik szobából hallatszik át. Odafigyelek. Valamilyen vízről beszélnek. „A ciszternákat becsukták. A ciszternák üresek. Csepp vizünk sincs”. Óhó, Jeruzsálemet ostromolják. Ellenség áll a kapuk előtt. A haragos Titusz és rómaiak felállítják az „érickosok”-at. A falakon Juda hősei állanak és oroszlanok módjára harcolnak. Kirívó világosság világít be az ablakon keresztül, a város ég. Kalbe-Sewának fa és élelmiszerkamráit, melyben huszonegy évre elegendő készleteket halmoztak fel, a tulbuzgók meggyújtották. A város éhezik. Anyák zsonge gyermekeik karjait eszik. Előkelők leányai eldobálják arany és ezüst ékszereiket és utcák szeméjében keresgélnek ételhulladékot. Épen ott vonul a városból kifelé egy halottasmenet. Álli-

tólag Izrael egyik nagy tudósát temetik. De én tudom, hogy nem is halt meg. Csak így akarta kilopatni magát a városból, hogy az ellenséggel békét kössön, hogy bocsánatért esedezzen. De erre már igazán felkelek és a kapuhoz kell szaladnom, hogy ebben a tervében megakadályozzam. En is a buzgók közé tartozom... Most azonban, épen belép barátom, kinél lakom és elmeséli a gazdag bokharai zsidó, a ház tulajdonosa, hogy fél attól, hogy a ciszternák vize elfogy, mielőtt még az esős évszak bekövetkeznék és azért bezáratta a ciszternákat és nem enged vizet merni. Csak egy „negyedét” minden személynek. Hisz Jeruzsálemben vagyunk — mondja — és ez a város mindég vízhiányban szenved. Ha talán találnának egy magasállású férfit, kinek vízzel telt ciszternái vannak; ám nyissa ki azokat. Különbben fogadni mer, hogy a ciszternák még naplemente előtt megtelnek. Egy nagyon vallásos tudós fog fohászkodni Istenhez és akkor majd felvonulnak a felhők.

Kinézek az ablakon: bokharai zsidók selyem nadrágokban, fehér szőrmesapkákkal fejeken, színes selyem köpenyekben, ürü- és marhahúst visznek haza szombatra.

Látogatás Erdély legfiatalabb tudósánál

Külföldi tudományos folyóiratokban találkoztam először a nevével és ugyan csak egy külföldi utam alkalmával jöttem miatta zavarba. Tudományos körökbe érdeklődtek iránta és így tudtam meg, hogy Szatmár falai között él Erdély, de talán egész Románia legfiatalabb és legnagyobb tudósa.

A korai reggeli órákban kerestem fel Szatmár büszkeségét, úgy értesültem, akkor lehet a nagy tudóshoz, aki az egész napot tanítással és tanulással tölti, leginkább bejutni.

Az ajtón szerény kis névjegy: Dr. Klein Ernő okleveles tanár és rabbi.

— Nem lehet, kérem, — mondja a szobalány — a tanárur most reggeli tornáját végzi. Tessék talán egy óra múlva.

Nyolcórakor ismét ott voltam.

— Sajnálom, a professzor urnak francia órája van.

Kilencórakor megint beállítottam.

— A doktor ur angolt tanít.

Tízórakor újra megkísérletem.

— A tisztelendő urnak most olasz kurzusa van.

És így ment ez késő estig. Nem lehet. A tanár ur magyar irodalmat tanít, most még román történelmet, majd arab nyelvet, görög mithológiát, felső matematikát és a jó Isten tudja még mifélt.

Csak este tizkor sikerült végre bejutnom hozzá.

Őszintén szólva meglepődtem, amint európai öltözetű, közvetlen modorú, szerény és szívélyes fiatalemberrel szemtől-szembe álltam.

Elpirult, amidőn jövelelem célját megtudta és tiltakozott ellene, ő nem reklámtárgy, amit újságcikkekben dombra szoktak verni, ő az ilyesmire nem aspirál és csak hosszú fortélyoskodással tudtam megszólaltatni.

— Hol végezte tisztelendő ur a tudományait?

— A gimnázium alsó osztályait a helybeli kath. gimnáziumban, a felső osztályokat a budapesti orsz. rabbiképzőben, ott is érettségiztem, az egyetemre Bécsben jártam.

— Jó tanuló volt tanár ur?

— Eleinte bizony nem mondhatnám.

Az első elemiben a tanító bácsi majdnem hogy elbuktatott és bizony gyakran emlegette velem a suszteri mesterséget, amivel akkoriban a rossz tanulókat rémitgették. Később azonban ment a dolog, kettesével, sőt hármassal rakosgattam le az osztályo-

kat. Voltak egyes tantárgyak, amelyekbe csak néhány nappal a vizsga előtt kukan-tottam bele.

— Hány nyelvet beszél tisztelendő ur?

A rabbi ur mintha restelné a dolgot, mintegy bocsánatkérően adja meg a választ.

— A szláv nyelveken kívül, amelyeket most tanulok, az összes európai ismertebb nyelveket beszélem. A keletiek közül az arabot, aramot, no még természetesen a hébert. A latinból, görögből mindig emi-nens voltam.

— Milyen munkán dolgozik most?

— A multkoriban hagyta el a sajtót egy német nyelvű prédikációs könyvem, jelenleg két különböző munkán dolgozom. Az egyik: A Rási talmud kommentárjában előforduló francia (u. n. „láz“) szavak transscriptioja és etimológiájuk meghatározása. Főcélom e munkával a XI. és XII. századbéli francia nyelv fonetikájának máig is sub iudice lévő kérdéseinek a megoldása. Munkámat megnehezíti, hogy a kéziratok korumált állapotban maradtak ránk, ami természetesen vonatkozik a „láz“ szavakra.

— Másik munkám a héber nyelvből az indogermán nyelvekbe átkerült szavakkal foglalkozik, melyek száma sokkal nagyobb, mint ahogy azt közönségesen elképzelik.

— A nap nagyrésztét különben tanulással töltöm, hisz olyan keveset tudok még.

És a fiatal tudós ezt olyan naiv meggyőződéssel mondja, hogy szinte sajnálkozik rajta az ember.

— Mondjon valamit, tisztelendő uram, a vallásról, a mostani erkölcsökről és a legaktuálisabb problémáról, az antiszemitizmusról.

— Első két kérdésére csak egy választ lehet adni, minthogy szerintem vallás és erkölcs identikus fogalmak olyan értelemben, hogy az erkölcs csak vallási alapon épülhet fel. Edward von Hartmann, kinek filozófiájában Schopenhauer pesszimizmusa egyesül Hegel evolucionizmusával, azt mondja ugyan „Die Selbstzersezung des Christentums und die Religion der Zukunft“ című művében, hogy vallás és erkölcs incompatibilis fogalmak, mert szerinte a morál autonom lehet, csak önmaga adhat magának törvényeket, már pedig a vallásos alapu morál heteronom. De az autonom morál e legkiválóbb képviselőjének ellenvetésére mi sem jellemzőbb annál, hogy az ő etikája és végső következményeiben, — he-

teronom. Az ő felfogásával szemben meggyőződésem, hogy vallási alap nélkül igazi morál el nem képzelhető. Hiszek az emberiség morális fejlődésének kontinuitásában és az utolsó évek elszomorító jelenségeit a háboru következményeinek tekintem.

— A legelszomorítóbb a jelenségek közül az antiszemitizmus. Minthogy minden vallás és így kat' exochen a vallás a szeretet vallása, épen ezért minden felekezet lelki vezetőinek legelső kötelessége kellene, hogy legyen: nem éket verni ember és ember közé, hanem Meláchi profétával hirdetni: Nem egy atyánk van-e mindnyájunknak, nem egy Isten teremtett-e bennünket? — Mennyivel megelőzött bennünket Amerika, ahol a Christian Jewish M. hamedan Society csak azért alakult, hogy e három nagy vallás hiveit megértésben, szeretetben közelebb hozza egymáshoz! Hiszen, hogy a zsidóság világtörténelmi hivatása: a Jezsajas hirdette béke megvalósítása végre boldog valósággá lesz...

— Ha nem vagyok indiszkrét, hány éves tanár ur?

— Jaj, kérem, ezt nem mondhatom — és szinte gyerekesen belepirul — ha a londoniak megtudják, visszahívják a meghívásukat.

— Mik a tervei a jövőre nézve?

— A terveim? Tanulni, olvasni, imádkozni. De különben erről anyukával tessék beszélni... Hívtak már papnak Londonba, Canadába, Erdély több városába is kaptam már meghívást. De anyuka nem enged és az anyai parancsnak eleget kell tenni... Különben is csak teljesen konzervatív hitközségnél vállalnék papi állást. Majd talán, ha a Scopus hegyen a legifjabb egyetem egy kicsit megerősödik, majd egyszer oda... Addig még megelőgsem az én kis parochiámmal, a helybeli Mizráchi Egyesületnél.

Ezután bucsut vettem a fiatal tudóstól, aki reggel müllerezik nappal tiz nyelven tanít, este meg készül az anyuka engedelmével bevenni a világ legerősebb várát, amely ott emelkedik a Scopus hegyén...

Löwenkopf Kálmán

*

Annak idején megírtuk, hogy Dr. Klein Ernő az erdélyi mizráchi mozgalom kiváló vezetőjét és a szatmári Mizráchi imaház rabbiját, az érsekkujvári hitközség egyhangulag jelölte a megüresedett rabbiszékbe. Az elmúlt napokban megtartott választáson — mint most autentikus helyről értesülünk — Klein Ernő rabbit az érsekkujvári hitközség, nagynevű elődje Klein Eljáhu jeruzsálemi egyetemi tanár helyébe papjává választotta. Az erdélyi mizráchi mozgalmat ért veszteség dacára, gratulálunk neki. (Szerk.)

Hirdessen a „Népünk“-ben

gában vagyunk, rövid út választ el Rachel anyánk sírjától és nem vagyunk sokkal messzebb az ősayák sírjától sem. És fent-ről a fal tetejéről látjuk a Jordánt. Csak ne lenne a templom romokban!

Fönn körüljáróm Jeruzsálemet. Lába-ink alatt, a fal mögött terül el a Gehinnem völgye, hol a bélpoklosok tartózkodtak. Előttünk Cion hegye, melyet Dávid, Salem királyától hódított el. Az imakönyv Ciónja! Saját szemünkkel látni, saját kezeinkkel megfogni! És a csucsán magas német templom épül. Németesen és templomosan magaslik ki a nyárspolgáriás német toronyke-reszt, épen úgy, mint Berlinben.

Előttünk áll az Olajhegy is. Itt voltak egykor valóban a legpompásabb kertek. És Cion leányai, fiatal testük finom kenőcsök-től illatosan és Cion fiai selyem ruháikban, itt találkoztak és néztek le, a hatalmas cédrus ligetek és termőfölkök közé beágyalt és olajlámpákkal tompán megvilágított Jeruzsálemre. És énekeik átszengtek a zöldön és a fakó világosságon. Ma? Néhány fa áll még itt, azon idők tanujaként, a naptól csaknem teljesen kiszáritottan.

(folyt. köv.)

Barátom a bokharai negyedről mesél, melyben lakunk. Huszonöt évvel ezelőtt egy bokharai zsidó jött Jeruzsálembe, megvette a legjobb helyet a fal mellett és elkezdte építeni a mai negyedet. Most ez a legegészségesebb egész Jeruzsálemben. Különben csakis zsidóknak adja bérbe.

Most itt van tehát az első „kereszténnyel kivétel“ (ugy mint az oroszoknál „zsidó kivétel“).

Köszönöm Istenem, hogy legalább ezt a csekélyke elégtételt megérnem engedted a sárga föltért, a különféle gettókért, mely-be bezártak bennünket.

És a bokharai megtartja szavát. Ezer frankért sem kap keresztény ember nála lakást. Nekik szük, piszkos városrészben kell lakni. Egy keresztény gettó.

Mikor az utcára léptünk, boldog szombatelőtti sokadalomba kerültünk, mely akkor kerül össze, mikor a zsebek nem üresek.

Tegnap osztották ki a „chalukát“ (a világ összzsidóságának ajándékát, szegény palesztinai hitsorsosainak). Az asszonyok sietnek, hogy bevásároljanak. Kacsák gágognak. Tollak röpködnek. Fiuk, gondozott hajincsekkal számárháton lovagolnak. Az ablakokon keresztül, a Talmud szorgalma-

sainak hangja cseng ki... Hisz Isachar és Zebulun társasági szerződést kötöttek. Zebulun keres a tengerek partjain és Isachar egész nap ül a szent könyvek mellett és tanul...

Keresztül megyünk a „schuk“-en, mely a bokharai utca szomszédságában van és a Cion kapuhoz érünk. Innen ágazik el az ut Bethlehembe. Átme gyünk a kapun és egy széles utcára érünk. A Dávidtornyon egy arab ajánlkozik, hogy cipőinket letakarítja. Az utcai pénzváltók asztalkáiknál ülnek, a kereskedők üzleteik előtt és ajánlják fennhangon áruikat.

— Ki akar fiatal feleségének ajándé- kul ezüst övet venni? — kiáltja egy arab.

Sírató asszonyok ülnek a város falá- nál tetők alatt, melyek a napfénytől védik meg őket.

A jeruzsálemi zsidóasszonyok kopaszranyirt fejeiket csak főkötővel kötik be. Parókat egyáltalán nem lehet látni. A hajtincses férfiak atlaszkaftánt és térdnad- rágot hordanak és fejükön szörmesapkat. Minden férfi rabbi és minden asszony egy rebbecen.

És sehohsem látni egy keresztényt sem, ki bántani akarna. Hisz Izrael orszá-

HIREK

A „Népünk” cikkeinek utánnomását csakis a forrás megjelölésével engedjük meg.

Haptár 5691

Péntek, Tévész 27, január 16.
Szombat, Tévész 28, január 17.
Heti szidra: וארא

Heti háftóra: כה אמר ה'

Szombat január 17 Ros-Chódes bentsen
Hétfő január 19 ראש חודש

Szombat kezdete:

füzet bezárás 4.45
gyertyagyújtás 4.50
l-lentiszielet kezdete 4.55
Szombat befejezése 5.55

— **Olvasóinkhoz!** Tekintettel lapunk nyolc oldalos terjedelmére, módunkban van intenzívebben foglalkozni minden zsidó közület mozdulásával, mely az egész erdélyi zsidó közvélemény érdeklődésére számíthat. Épen fenti oknál fogva, felkérjük tisztelt olvasóinkat, hogy minden zsidó mozdulásról, mely helyiségükben történik, (gyűlések, összejövetelek, estélyek stb.) bennünket tudósítani sziveskedjenek. „Népünk” szerkesztősége.

— **Lord Melchet temetése.** London január 5. Kedden december 30-án délután temették el a zsidóság nagy halottját, Lord Melchet-et a St. Pancras temetőben. A számos ismert nagyiparos és politikus mellett ott voltak a kormány tagjai, a diplomáciai kar kitünőségei, de a szervezett angol munkásság képviselői sem hiányoztak. J. H. Clynes belügyminiszter, Lord Passfield gyarmattügyi miniszter, Lord Ashfield, Lord Beaverbrock, Lord Burnham, Lord Dawson of Penn valamint még számos lord és indiai fejedelem. Mivel a temetőben nincs zsidó ceremónia terem, felállítottak egy többszáz személyt befogadó sátrat, hova csak meghívottakat bocsájtottak be. A temetőben sok ezer ember adta meg a végtisztességet, dacára a kellemetlen esős időnek. Lord Melchet holttestét ólom és mahagoni koporsóba zárták és feje alá egy zsákocská palesztinai földet tettek. Téves volt a német lapok az a híradása, mintha a kiváló zsidó férfi holttestét elégették volna. Szó sem volt róla, csak téves híradás folytán kerülhetett a sajtóba.

— **Az argentiniai kormány a bevándorlást a vízumdíjak felemelésével akarja megakadályozni.** Páris január 10. Az argentiniai kormány 33 aranypezóra emelte a vízumdíjakat (kb. 5500 lei). Nagy csapás ez a bevándorolni szándékozó zsidó tömegeknek, melynek ugyszólván határelzárást jelent ez a magas vízumdíj. A Hiasica Emigdirect táviratozta Buenos Ayresből, hogy a felemelt vízumdíj, kivétel nélkül minden 15 éven felüli bevándorlóra érvényes és nem redukálható. Ez végeredményben azt jelenti, hogy egy háromtagú családnak kereken 100 dollárnak megfelelő vízumdíjait kell kifizetni, csaknem annyit mint a hajójegyért. Amint az Emigdirect még jelenti, a kormány további intézkedéseket fog foganatosítani a bevándorlás megnehezítésére.

— **Purimjátékok magyar nyelven.** Mannheim Mór, Debrecen Piac u. 41. Kérjen részletes ismertetőt.

— **Két zsidó államtitkár a francia kormányban.** Dacára annak az élénk hárszának, melyet a francia nacionalista sajtó folytatott a terv ellen, hogy Jaques Stern kinevezzék, a köztársasági elnök mégis kinevezte német származása dacára, tengerészeti alminiszterré. A kabinet másik zsidó tagja, Leon Mayer, ki a Steeg kabinetben a kereskedelmi államtitkári állást tölti be.

Rádiók csillárok

„ELECTRON” (volt POVAZSAN)

PAPP és RAJZ mérnökök, Str. Prințul Carol 1 sz. Tel. 5-35

— **Einstein kivándorol Németországból.** Newyork, január 12. A zsidó Távirati Iroda úgy értesült, hogy egyes amerikai tudományos körök nagy erőfeszítéseket tesznek abban az irányban, hogy Einstein professzort az Egyesült Államokban való állandó letelepülésére bírják rá. Ezek a körök azzal érvelnek, hogy Németországban a politikai helyzet olyan irányokat vett, amelyek előbb-utóbb lehetetlenné fogják tenni az eredményes munkát az olyan tudósok számára, mint amilyen Einstein. Einsteinnak egy londoni barátja, kijelentette a Zsidó Távirati Iroda munkatársának, hogy nem tartja lehetetlennek, hogy Einstein a Németországból való emigrálás gondolatával foglalkozik és a tudós maga jelentette ki nemrég, hogy zavartalan tudományos munkálkodásának továbbfolytatása érdekében, ha átmenetileg is, hosszabb időt külföldön kell töltenie.

— **Antwerpen zsidósága is érzi az európai krízis súlyosságát.** Antwerpen január 10. A gyémántszakmában uralkodó súlyos krízis — ez a szakma tudvalevőleg sok ezernyi zsidó csiszológót foglalkoztatott — az antwerpeni zsidóság helyzetét nagyon súlyosan érintette. Ezt szomorúan jelzi az a néhány öngyilkosság, melyet ottani előkelő zsidók követtek el az utóbbi időben. Meg az a sok visszavándorlás is jellemzi a helyzetet, mely oly keleteurópai zsidók részéről kezdődött meg, kik boldogok voltak már, hogy nyugateurópai milióban élhettek. Számos zsidó család a nyilvános jótékonykodási akciókat veszi igénybe.

Értesítés.

öttermelüket Timisocara Józsefnek, Kossuth Lajos ucca 4 sz. I. emelet 5 ajtó alatt megnyitottuk. Iztetes házikókat adunk egy abonenseknek, mint házon kívül is. **Működött árak! Utazókunk 10 százalék engedély!** Bankettek és esküvők rendezését vállaljuk.

— **Palesztina, az angol külügyminisztérium hatáskörében.** London, január 11. Kentworthy munkáspárti képviselő, egy zsidó egyesület jubileumi bankettjén tartott beszédében azt a feltűnést keltő kijelentést tette, hogy Palesztina kormányzását valószínűleg kiveszik a gyarmattügyi minisztérium hatásköréből és a külügyminisztériumnak adják át. Erre vonatkozólag ő maga is javaslatot terjesztett a kormány elé és meg van győződve arról, hogy a javaslatot elfogadják. A továbbiakban kijelentette Kentworthy, hogy csak nagyon kevés vezetője a munkáspártnak hajlandó támogatni a legújabb Fehér könyvben lefektetett politikát. Kentworthy képviselő kijelentéseit megerősíti az a körülmény, hogy nemrég lord Erleigh hivatalosan is célzást tett rá, hogy Palesztina kormányzása a külügyminisztériumra lesz bízva.

— **Baromfi tenyésztés nagy fellendülése, a zsidó kolóniákon.** Kfar Jecheskiel kolónián rövid idővel ezelőtt gyűlésre ültek össze a palesztinai zsidó szárnyastenyésztők. A hírekből, melyek ez összejöveteleiről szólnak, az ottani baromfitenyésztés nagy fellendülése konstatálható. Mig ezelőtt alig helyeztek súlyt erre a foglalkozási ágra, addig most mindjobban felismerik annak jelentőségét és jövedelmezőségét. A keltető gépek beszerzése is hozzájárult a fellendüléshez. Évente átlag egy-egy tyúk 120 tojást ad. Tojásnak és baromfinak a városokba való beszállítása,

napról-napra emelkedik. A „Tnuva” eladási szövetkezet egymaga 170000 tojással többet adott el ez évben, mint az előbbiben. A következő években mindinkább fontos tényezővé válik a baromfitenyésztés, a zsidó nemzetgazdaság szempontjából.

— **A has teltsége, májtájékaik fájdalmak, emésztési nehézségek, gyomorbélhurut és sárgaság a természetes „Ferenc József” keserűvíz használata által megszűnethetők és az agy, a szem, tüdő vagy szív felé irányuló vértódulások ellensúlyozhatók.** Gyomor- és bélspeciálisták igazolják, hogy a Ferenc József vízzel, különösen az ülő életmód következtében jelenkező bajoknál nagyon kedvező eredményeket érnek el. A Ferenc József keserűvíz gyógyszerárakban drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— **A 70 éves Alliance Izraelite Universelle az angol Fehérkönyv ellen.** Páris január 10. Az Alliance Izr. Universelle december 30-án fejezte be fennállásának 70. évét. Az Alliance 1860-ban alakult az akkor nagy port felvert damaszki vérvád és a Mortara eset hatása alatt (egy bolognai zsidó gyermek megszüntetése és erőszakos megkereszteltetése). 17 párisi zsidó alakította az egyesületet azzal a céllal, hogy mindenütt a zsidóság érdekeinek védelmét szolgálja. Első elnöke Adolphe Cremieux, akkori francia igazságügyminiszter volt. 1866-ban kezdte meg az Alliance a Palesztina munkát. Charles Netter tanulmányozta a palesztinai helyzetet, ahol akkor összesen 13.000 zsidó élt. Hogy a zsidókat a földművelésre neveljék, megteremtették az első mezőgazdasági iskolát Palesztinában, a ma is nagyjelentőségű Mikvé Jiszraelt. Ezzel vette tulajdonképpen kezdetét a palesztinai zsidó mezőgazdaság fejlődése jóval a cionizmus előtt. Különösen nagy súlyt fektetett a keleti zsidók közötti iskolák felállítására, amely munkánk csak az volt a hibája, hogy mindenütt a francia kulturát igyekezett meghonosítani és így a francia asszimilációt terjesztette. A cionizmus hatása alatt Palesztinában végre is a héber nyelvre volt kénytelen áttérni iskoláiban. A neves forduló alkalmából terjedelmes jelentést adott ki az Alliance eddigi működéséről, amely a legújabb zsidó kérdéseket is bőven tárgyalja az egyes országok szempontjából. A palesztinai helyzettel kapcsolatban elítélőleg nyilatkozik az angol kormány Fehérkönyvről és új politikájáról, amely egy csak 10 év óta folyó kísérletet igyekszik az eredmények bevétele előtt megakasztani. Még nem volt itt az ideje — mondja — ennek az állásfoglalásnak és az angol kormány ígéretei más politikát követeltek volna.

Férfi szövet

különlegességek

bámulatos olesó

leszállított árakban

Engros

Endetail

Havas & Grünfeld
posztó áruházában
Kossuth ucca 8.

Közérdek vevőket készpénz árban szolgálunk ki.

Cégünk szoliditására kérjük meggyőződni.

Fabrica Fuzionata de Rom și Lieheuri S. A. — Egyesült Rum és Likörgyár r. t.

KÖZPONT: St. Nich Filipescu 7. Telefon: 1044-1048

ORADEA

BOROSZTÁLY: Str. Avram Iancu 11 (Fűhész-Palota) Telefon: 117

Iskola Alapítvány - Könyvtár - Központi Egyetemi Könyvtár - Fundația pentru Școala - BCC - Graf. Napoca.

— Tóra és irodalom egyesület Jeruzsálemben. Sok megbeszélés és előkészület után Chanuka napjaiban folyt le alakuló gyűlése az erецjszraeli „Tóra és Irodalom” egyesületnek. Az alakuló gyűlésen mintegy száz személy az erецjszraeli zsidóság színe-jáva jelent meg. Gyengélkedése dacára Kuk főrabbi is megtisztelte a gyűlést jelenlétével. A gyűlés elnökévé Rabbi Aszaf, a Mizráchi tanítóképzőjének tanára lett egyhangulag megválasztva. Kitérő referátumaikkal a következők gyönyörködtették az egybegyűlteket: Kuk főrabbi az egyesület céljáról beszélt, Lipschütz; a Mizráchi tanítóképző igazgatója, a vallásos irányú szépirodalomról; Reb Binjamin, író, a vallásos sajtó és publicisztikáról; Klein professzor, vallás-tudományi előadások által való befolyás lehetőségéről beszélt. A megejtett vitában résztvettek még: Rabbi Hermann, a Mizráchi-iskolák felügyelője, Fraenkel professzor, S. J. Agnon, író és számos más egyéniség. A megalakulás után egy ideiglenes választmány lett választva, melynek Klein és Fraenkel professzorok, Reb Binjamin, Aszaf és Schapira rabbik lettek tagjai. Az egyesület működéséhez nagy reményeket fűznek.

— A bécsi cionisták ünneplik Avigdor Hamméiryt. Bécsből jelentik; Avigdor Hamméiry, a nagy héber költő az elmúlt napokban Bécsben időzött, ahol a hivatalos cionista szervezet ünnepélyes fogadtatást rendezett számára. A „Die Stimme”, mely az osztrák cionista szervezet hivatalos lapja, ez alkalommal hosszabb cikkben méltatja Avigdor Hamméiry személyét, akit mit költőt, regényírót és népszónokot egyformán nagynak és kiválóknak mond. December 14-én este a Demokrata Cionista Szövetség nagy Makka-beus ünnepélyt rendezett, melynek ünnepi szónoka Avigdor Hamméiry volt. A nagy költő a bécsi publikumot is meghódította úgy, hogy szűnni nem akaró lelkes óváióban részesítették.

— Egy zsidó uralkodó herceg a tizenhatodik században. Az athéni egyetem archeológusa, M. Chassazoglu tanár nemrég egy feltűnést keltő könyvet bocsátott ki „Josef Nasi, Naxos hercege címmel.” A világsajtó nagy elismeréssel adózik a professzor könyvének, ki különféle levéltárakat kutatott át és így sokkal alaposabban adja Josef Hanaszi (a fejedelem) életrajzát, mint azt eddig ismertük. Josef Hanaszi élete egyike a legromantikusabb és a legszerencsésebb pályafutásoknak. Portugáliában született gazdag tengeri kalmár fia volt. Jött az inkvizíció — és Sarcia József minden vagyonát hátrahagyva, elmenekült Portugáliából Amsterdamba, ott lakott nagybátya, aki európai hírv. bankár volt. József beállott társnak a híres bankba és összeköttetésbe jutott az akkori politikai tényezőkkel a szultánnal, a császárral a francia királlyal, a Dogével stb. A francia király bizalmasa lett és Velencén palotát épített magának, valamint egy kereskedelmi flottát. Ámde a Republika ügyes fondorkodással, elkobozta a flottát és Sarcia József ismét menekült — Törökországba. A szultán kegyelme fogadta, barátjának és legfőbb tanácsadójának tette meg. Ezenkívül megajándékozta Naxos szigetével (a görög tengerben) 1536-ban. Tizenhárom évig uralkodott József Hanaszi, a zsidó állam megalakítását lüzte ki életcélul — a cionista ábrándozók egyik előfutárja volt, kedélyesen fogott hozzá tervéhez; ámde az akkori zsidó nép képtelen volt a „legelemibb feladatra” az „önfelszabadításra”.

— Teodor Herzl ucsa Losoncban is. Losoncra jelentik: Nagy mérnök cionista városi tanács tag indítványára a losonci városi tanács elhatározta, hogy egyik uccáját dr. Herzl Tivadar; egy másik uccát pedig dr. Vajda, az elhalt losonci főrabbi után nevezi el. Uzhorod és Bratislava után, Losonc a harmadik város Csehszlovákiában, melynek Herzl uccája van.

Bevezették a héber nyelvet állami középiskolákban

Még az év elején történt, hogy a Newyorki zsidó főiskolások egyik szervezete, az „Avuka” (Fáklya) mozgalmat indította, hogy a newyorki középiskolákban ahol a tanulók nagyobb része zsidó, vezessék be a héber nyelvet fakultív tantárgynak. A „Jewish Edukation Association” (Zsidó Nevelésügyi Egyesület) csatlakozott e mozgalomhoz. Az ő megbízásából néhány tekintélyes zsidó politikus lépett föl a newyorki „Board of Edukation” előtt, hangoztatván e követelés jogosságát. Hosszas viták s tárgyalások után elérték, hogy az említett „Nevelésügyi Tanács” elrendelte, hogy Brooklyn két középiskolájában szervezzék meg a héber tanítást.

Az egyik iskola igazgatója dr. Mason Gabriel, egy minszki születésű (tehát bevándorolt orosz zsidó) a következőket mondotta az előzményekről:

„Asszimiláns körök elleneztek az említett követeléseket. Szerintük:

a.) A héber nyelv az imádkozás nyelve, ha beiktatják tantárgynak, ezzel utat nyitnak a vallásoktatásnak, mely az amerikai állami iskolákban nem létezik. Jönének mindjárt a katolikusok, reformátusok, metodisták, baptisták, görögkeletiek stb. hasonló követeléssel.

b.) A héber nyelv holt nyelv, semmi hasznát sem kuznak a gyermekek e tanulásból.

c.) A héber nyelvnek nincs új modern irodalma, a régi irodalom pedig vallásos tartalmú.

Ezzel szemben a nemzeti érzületű zsidók ráruztattak, hogy

a.) Palesztinában és sok helyütt Európában a hébert épen olyan mindennapo-

san használják, mint más nyelvet.

b.) Hogy a héber a biblia nyelve, amely egy a zsidókra mint nemzsidókra fontosabb, mint Vergilius és Horacius ismerete. Tehát mindenesetre van oly fontos és hasznos, mint a latin nyelv.

c.) A héber reneszánsz nem a vallásos körökből indult ki, hanem a radikálisaktól.

d.) A héber nyelv modern irodalma, vetekedik sok nemzet irodalmával.

Ez érvek rábírták a „Board of Edukation”-t, hogy iktassák be a hébert két középiskolában „második nyelvnek” az angol mellé, egyenranguan a latinnal, franciával és némettel.

Mason dr. elmondja nyilatkozatában, hogy amint közhírré tették a héber osztály megnyitását, a zsidó tanulók nagyobbik része jelentkezett a „héber osztályba”. Ámde elvül tüzték ki, a héber osztályba csakis oly gyerekeket vesznek föl, kik még soha héber szót nem hallottak. Kisérletet akarnak tenni épen a legnehezebb anyaggal, lehet e a héber nyelvet épen úgy megtanulni, mint az említett többi nyelveket.

Egy újságíró, ki Mason dr. középiskoláját meglátogatta, végighallgatta az egyik fiu fejtegetéseit társai előtt, hogy hát, miért választotta a héber nyelvet „második nyelvnek”?

„Hát bizony a latin nyelvet sem használja senki; és itt Amerikában a francia nyelvet sem használják. Minek tanuljak hát latinul és franciául? Ámde héber sokkal könnyebb nekem, hiszen ez „egy zsidó nyelv”. És még egy nyelvet az angolon kívül csak kell tudni”.

— A magyar kultuszminiszter nem engedélyezi a pesti új hitközség felállítását. A budapesti „statusquo hitk.” ügye, amely már két éve kísért és kavar izgalmakat a zsidó felekezeti életben, most szenzációs fordulóponthoz érkezett. Újév reggelén érkezett meg a hitközséghez a kultuszminisztérium leirata, amely szerint a kultuszminisztérium tudomásul veszi a statusquo hitközség megalakítására vonatkozó kérelem visszavonását. A leiratban, amelyet dr. Petri Pál államtitkár szignált, a kultuszminiszter leszögezi azt az álláspontját, hogy Budapesten semmiféle körülmények között sem hajlandó engedélyezni egy „statusquo hitközség” létesítését. A kultuszminiszteri leirat rámutat arra a tényre, hogy a pesti ortodox és neolog hitközségek mai strukturája lehetőséget nyújt a bármilyen árnyalatu zsidó polgár elhelyezkedésére, mivel pedig egy újabb alakulat alapjaiban rendíthetné meg a fennálló hitközségeket, a kultuszminisztérium úgy találja, hogy ilyen akcióhoz nem nyújthat jogsegélyt. A kultuszminisztérium nem lát garanciát arra nézve, hogy egy új zsidó hitközség fenn tudja magát tartani, annál kevésbbé, mert a „statusquo hitközség” tagjainak öt évig még régi hitközségeik kötelékében kellene adóikat leróni. Budapest területén olyan két hitközség áll fenn, amely egyszerű kulturális és humanitárius intézmények felett rendelkezik. Hiába hivatkoznak a „statusquo” vezetői a szatmári „precedensre” és az évtizedekkel ezelőtt Budapesten történt kettészakadásra, illetve frakció kiválásra. Ezek a példák a körülmények különbözősége folytán nem illenek a mai esetre. A leirat végül megállapítja azt is, hogy az akció célja nem lehet más, mint egyes elégedetlen frakciók szereplési vágya. A kultuszminiszteri leirat bizonyára elveszi a kedvét azoknak, akik a zsidóságot frakciókra akarják felaprózni. Napról-napra súlyosodnak a zsidóság gondjai. A hit-

lerizmus korában a szolidaritás jelszavát kell meglöbögteni a létéért küzdő zsidóság előtt. Meglepetni, mint egy harci zászlót. A zsidóság ellenségeinek tesz jó szolgálatot az, aki ezekben az időkben a bomlást, a frakciókra szakadozást hirdeti.

— A Choféc Chájim előkészületeket tesz Messiás fogadtatására. A ma élő nagy zsidó talmudtudósok és rabbikapacitások legnagyobbika, a Choféc Chájim nemrégén gyűlést hívott egybe a Wilna melletti radini jesivába, ahol az egybegyűttekkel a kóhanita szolgálatról és áldozati rendről tárgyalt. Az értekezlet megnyitását a Choféc Chájim kijelentette, hogy minden jel s valószínűség szerint már közel van Messiás eljövételének napja és így legfőbb ideje megtárgyalni és előkészíteni a kóhaniták szolgálatait a Béthámikdásban, illetve a Szentélyben és az áldozati oltárok körül. Miután a mai viszonyok között az a veszély fenyeget, hogy ha egy szép napon megjön a Messiás, a kóhanitáknak sejtelmük se lesz, hogyan kell az állatáldozatokat bemutatni, a Choféc Chájim javasolta, hogy a radini jesivában kurzust rendezzenek be a kóhanita böcherek számára, ahol megtanítsák őket a Béthámikdás összes szolgálataira és különösen az áldozatok bemutatására. Tekintve, hogy a Choféc Chájim maga is kóhanita, ő is elhatározta, hogy megtanulja az összes tudnivalókat, nehogy őt is meglepetés érje. A Choféc Chájim tehát úgy véli, hogy itt vannak a messiási idők s nemsokára el is jön, hogy kiváltson bennünket. Nos adja Isten, hogy úgy legyen!

— Palesztinai be- és kivándorlás november havában. Jeruzsálem (ITA). 1930 novemberében 228 zsidó, 113 keresztény (köztük 33 angol rendőr) és 10 mohamedán vándorolt be. 86 zsidó, 46 keresztény és 40 mohamedán hagyta el az országot ugyanezen idő alatt.

Höfer gyermekhintőpor lila dobozban nélkülözhetetlen a csecsemőknél

Ministerul Finanțelor
Direcțiunea Contribuțiilor Directe
Publicațiune

Se aduce cunoștința generală că termenul de predarea declarațiilor de impuneri la contribuții directe pe anul 1931 începe la 1 Ianuarie 1931 și expiră la 31 Ianuarie 1931.

Acest termen se prelungește pentru marile întreprinderi până la 15 Februarie, iar pentru societățile anonime, până la aprobarea bilanțului de către adunarea generală, însă nu peste data de 30 Aprilie 1931.

Se atrage atențiunea celor obligați la facerea declarațiilor că nu se vor mai acorda alte termene peste cele mai sus prevăzute.

Implinirea drepturilor Statului pentru anul 1931 pe trimestrele Ianuarie și Aprilie, până la stabilirea impunerilor de către prima instanță, se va face cu titlu provizoriu, pe baza debitelor anului 1930, conform dispozițiilor art. 5 din legea pentru completarea unor dispozițiuni ale legii contribuțiilor directe din 15 Noembrie 1927.

Declarațiunile se fac:

a) Pentru impunerea veniturilor din comerț, industrie, profesii și alte ocupațiuni necomerciale, pe formularul Nr. 4, iar pentru societăți anonime și pentru comerțanții și industriașii care au registre în regulă și bilanț întocmit, pe formularul Nr. 4 bis;

b) Pentru impunerea venitului global, pe formularul Nr. 5;

c) Locuitorii satelor fac același declarațiuni pentru impunerea venitului global, însă acei săteni cari au avut în anul 1930 un venit sub 20,000 lei, nu vor mai face declarațiuni pe formularul Nr. 5. (A se vedea titlul: Dispense, de mai jos).

Formularul Nr. 4, 4 bis și 5 se procură de la percepții.

Se menționează că aceste declarațiuni trebuie completate cu toate datele prevăzute în formulare; în caz contrari ele se consideră incomplete și declarații, cad sub sancțiunile prevăzute pentru cei ce nu dau declarații.

Instrucțiunile pentru întocmirea și predarea declarațiilor se găsesc pe acele formulare.

Veniturile din imobile, fie ele proprietăți agricole, fie clădiri, fiind impuse la recensământ nu se mai declară decât pentru impunerea venitului global, trecându-se în declarațiunile Nr. 5 veniturile așa cum ele se găsesc așezate pentru impozitele elementare.

Pentru imobilele neimpuse încă, declarația trebuie dată pentru așezarea impozitului elementar, pe formular Nr. 5, iar pentru global în declarația Nr. 5 se va arăta locul unde este situat imobilul cu indicația că e neimpus.

Celelalte venituri impozabile anual se declară astfel cum ele s'au încasat de contribuabil sau sunt de încasat pe anul precedent 1930 după arătările prevăzute în instrucțiunile aflate pe formularele de declarațiuni.

Dacă unele din veniturile cuvenite

pe anul 1930, cum sunt dividendele și tantiemele nu se cunosc, se declară ce s'a încasat în acel an pentru anul 1929.

Scăderile legale din impozite, pentru sarcini familiare și sarcini ipotecare, urmează a fi cerute prin declarațiuni, conform art. 66 din lege; deci acei cari nu vor face declarația, pierd dreptul la asemenea scăzăminte.

Contribuabilii cari nu pot completa ei însuși declarațiunile, le vor face la percepțiile fiscale, unde li se vor completa declarațiunile de către funcționarii percepției și vor semna după ce vor fi lămurii asupra dispozițiilor legii.

1. Contribuabilul care are venit sub 20,000 lei în total, atât din veniturile sale proprii cât și ale soției sau altor membrii ai familiei sale și pe cari le are la dispoziție, este dispensat de darea declarațiunii de impunere la venitul global. Dacă însă are de cerut vreo scădere legală din impozite, pentru sarcini ipotecare sau familiare, cari se acordă anual, va trebui să facă cerere tot pe formularul Nr. 5.

Scăderea pentru micile venituri se va face și fără declarație, atât în comunele rurale cât și în cele urbane.

2. Deasemenea, e dispensat de darea declarațiunii, pentru venitul global, contribuabilul care nu are decât un singur venit din comerț, meserie sau profesie care se exercită în cuprinsul percepției reședinței sale și pentru care face declarație separată, însă cu condițiunea să menționeze pe declarațiunea făcută pentru acea impunere, la impozitul elementar, ca nu mai are alte venituri nici el, nici membrii familiei în sarcina sa. Această mențiune echivalând cu declarația pentru global, scăderea pentru membrii familiei se va cere prin declarație la impozitul elementar. Pentru orice scăderi din venitul global, va face cerere separată pe formularul de declarație Nr. 5.

Dacă are venit numai din salariu sau mobilat, va face declarație pe același formular (Nr. 5).

Se atrage atențiunea contribuabililor, cari au venituri din salariu, că nu se vor considera complete acele declarații, dacă nu vor fi însoțite de adeverința model 19, relativă la salariile, indemnizațiile, fie în bani, fie în natură, etc., primite în anul 1930 completată de cei cari au plătit asemenea venituri. Aceste adeverințe se găsesc la percepții și la Administrațiile financiare.

3. Contribuabilul al cărui venit impozabil, fie global, fie elementar, judecat după cel din anul precedent, este același ca și în anul anterior și dacă nu are nici un scăzământ de cerut și nu și-a schimbat reședința nici nu și-a modificat felul întreprinderii sau al profesunii, poate să nu mai facă declarație și în acest caz se presupune că a

menținut declarația din anul precedent în ce privește veniturile, nu însă și în ce privește scăderile pentru sarcini familiare sau pentru datorii ipotecare, ori chirografare, pentru cari se cer dovezi în fiecare an. Deci, spre a obține pe anul 1931 aceleași scăderi trebuie să facă declarație și să aducă acele dovezi la efectuarea impunerii când va fi citat. (A se vedea și § 172 b din instrucțiunile oficiale).

De această dispensă nu pot beneficia cei obligați la ținerea registrelor comerciale și la încheierea bilanțului, întrucât cifrele din registre nu pot fi aceleași ca în anul precedent și deși veniturile în tot cazul diferă.

4. Micii comercianți, industriași și meseriași cari au declarat și s'au impus în anul 1930 la un venit de cel mult 30,000 lei anual, sunt deasemenea dispensați de a mai face declarațiune pe formular Nr. 4, în anul 1931. În cazul când ar mai avea însă și alte venituri, ori au de cerut scăderi pentru sarcini familiare sau ipotecare, vor trebui să facă declarațiune conform celor de mai sus.

Contribuabilii cari nu se află în condițiunile de dispensă sus prevăzute sau ale căror venituri s'au modificat și nu vor face declarațiile de impunere în termen, sau le vor face incomplete, vor fi impuși din oficiu și li se va aplica amenzile prevăzute de art. 96 din legea pentru unificarea contribuțiilor directe și cele prevăzute de legea pentru represiunea evaziunii fiscale la contribuțiunile directe.

Impunerile se vor efectua la percepții în zilele cari se vor publica și afișa la localurile percepțiilor.

Contribuabilii cari au făcut declarațiuni vor fi citați.

Cei impuși din oficiu nu se citează.

Contribuabilii vor trebui să fie prezenți la impunere cu acte și registrele ce au a prezenta în zilele în cari vor fi citați, iar cei ce nu se citează vor trebui să se prezinte în zilele publicate, în interesul lor, spre a evita impuneri eronate.

Termenul prevăzut în art. 7 din legea pentru represiunea evaziunii fiscale, referitor la obligațiunea firmelor individuale și a societăților de ori ce fel, de a depune liste cuprinzând numele și domiciliul persoanelor pe care le-a ocupat în cursul anului 1930, cu indicația sumelor plătite în acel an înlocuiri, sub formă de salarii, tantieme, participări la beneficii sau sub orice altă formă, se prelungește până la 15 Ianuarie 1931.

Acelor cari nu le vor depune în termenul acesta li se va aplica sancțiunea prevăzută de art. sus citat.

Ministerul Finanțelor

MIHAI POPOVICI

Directorul contribuțiilor directe,
 IORDAN ȘTEFANESCU.

ZSIDÓ HUMOR

Con és Rosenfeld.

Heinrich Conried a new-yorki Metropolitan opera igazgatója előtt megjelent egy színész és bemutatkozott: — Nevem Rosen.

— Hol hagyta el — kérdezte Conried — nevéből a feld szótagot?

— Ugyanott, ahol igazgató ur, nevében, a „ried“ szótagot megtalálta.

A három testamentum.

Ötven évvel ezelőtt, mikor az egyik Rothschild bárókisasszony feleségül ment egy lordhoz, az egyik zsidó lapban karikatura jelent meg ezzel a címmel: „A három testamentum“. A képen Rothschild báró tiszteletreméltó pózban kezét az ő-testamentumon nyugtatta. Mellette leánya állt, aki grációzan az új testamentumra helyezte a kezét. Harmadiknak a lord alakja szerepelt a képen, aki mind a két kezével Rothschild testamentumára nehezedett.

Mi a tradíció?

Egy vidéki iskolában a tanító magyarázza a gyermekeknek, hogy mi zsidók a „tradíció“ szerint élünk. Tradíció röviden az, fejezte be magyarázatát, ami apáról fiura száll.

Másnap a kis Jékele egy kicsit elkésve, bő nadrágban jelent meg az iskolában. Kérde a tanító: „Hol voltál ilyen sokáig? „Fol tozták a tradíciómat“ feleli Jékele.

Liebermann.

Max Liebermann egyszer egy ur portréját festette, aki az ülések alkalmával különféle kifogásokkal illette a készülő képet.

Liebermann egy ideig csendesesen hallgatott, de egyszer csak elvesztette a türelmét és így szólt:

— Most azonban elég legyen, kedves uram, máskülönben pont olyannak festem meg, mint amilyen a valóságban.

MOZI

Teatrul HEYMAN szinkör
 HETI MŰSORA:

Csütörtökön utoljára: *Harc Párizsért*, kedvezményes jegyek érvényesek. Péntek, szombat, vasárnap, hétfő: *Szerelmi keringő (Liebeswalzer)* Willy Fritsch és Lilian Harvey együttes világsikerű hangos, beszélő, zenés, táncos operettje. Rendes helyárrakkal. *Matiné*: Vasárnap d. e. 11 órakor „Pánik“ Harry Piel legnagyobb filmje, 15 és 10 leies helyárrakkal. Jön! Az idei saison legnagyobb szenzációja, *A kék angyal*, Emil Jannings és Marlene Dietrich együttes világhírnévű, beszélő és zenés változatban.

Cinematografal FILMPALACE mozgó
 HETI MŰSORA:

Péntek: „Tűzes vér“ Ramon Novarro éneklő filmje. Szombat: „Tűzes vér“ Metro Goldwyn hangosfilm. Vasárnap d. e.: *Szenzációs matiné*. Vasárnap d. u. „Tűzes vér“. Jön: az „*Ideális házasság*“. Szexuális film, szigorúan csak felnőtteknek! A főszerepben: Lii Dagover, Mária Solweig, Livio Pavanelli.

Restaurant

ארטה' כשר

Oradea, Zöldfa-u. 10.

GROSZ

Timișoara, Lloyd-sor 8

ארטה' כשר Utazóknak 10% engedmény

ארטה' כשר RESTAURANT ארטה' כשר

Grünberger Hermann

A gyárvaros orth. hitközség schitejével ellátott egyetlen vendéglő

Timișoara, Fő-u. 31 sarok

Nyári szezon alatt Buziáson is.

Nyugodtan fog aludni, ha

EXPRESS POLOSKA irtót

használ. Kapható:

STERN S. ENDRE

ORADEA, Zöldfa-u. 10.

Ky ilvoj

ára 15 Lei

Telefon: 378.

ארטה' כשר Értésítés ארטה' כשר

A n. é. közönség figyelmét felhívom, hogy legprimább frissen olvasztott libazsír bőr és hāj valamint elismert legkitünőbb füstölt húst nálam a leggondolhatóbb olcsó árban beszerezhető, míg az olcsó ár-hullámzás tart.

Ugyanott legprimább FRIEDMANN SAMU liba toll és pehely kapbaromfi és zsirnagykeresk. ható legolcsóbb árban. Oradea, Guza Voda 6.

Kölcsönöket

jelzálog vagy kézzizálog fedezet mellett előnyös feltételekkel nyújt és

Betéteket

kedvező kamatozással és felmondás nélkül elfogad

Banca Centrală SOC. ANON.

ORADEA, Astoria (Emke) palota

Művészi perzsaszőnyegek, szövött gobelinek, külföldi fonalak

Schulhof Emilné

ORIENT Szövőművészeti Iskola

ORADEA, Strada Ep. Ciorogariu 117.

Vidéki rendelések utánvétellel gyorsan és pontosan eszközöztetnek